

Datum 21 maart 2023
betreft Zienswijze NEPROM op Ontwerp Waterschapsverordening Rijnland

Geachte Dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Rijnland,

In dit schrijven geeft de NEPROM haar zienswijze op het Ontwerp Waterschapsverordening Rijnland, met name op de Klimaatbestendige regels die nieuw opgenomen zijn en in het bijzonder op de zogenoemde 90 millimeterregel. Wij verzoeken u onze zienswijze te betrekken bij het vaststellen van het definitieve besluit.

De 90 millimeter regel:
Artikel X.2a Minimaal 90 millimeter neerslag opvangen
1 Is de toename van hard oppervlak in het plangebied meer dan 5000 m², dan moet de initiatiefnemer ervoor zorgen dat in 24 uur minimaal 90 millimeter neerslag kan worden opgevangen binnen dat plangebied.

Op de website van Rijnland wordt dit uitgelegd als:

De 90 millimeter-regel: om te kijken of een gebied extreme neerslag aankan, moet in de bodem, sloten, open water of andere vormen van wateropslag in een gebied 90 mm in 24 uur opgevangen kunnen worden.

De NEPROM is van mening dat deze nieuwe eis van 90 mm ondoelmatig scherp is, waardoor onnodig hoge investeringen gepleegd moeten worden bij de aanleg van een nieuwe wijk. Die hoge investeringen staan niet in verhouding tot het risico op eventuele schade, waardoor die niet verantwoord zijn. Tevens is naar onze mening invoering van deze nieuwe eis door het waterschap niet dan wel onvoldoende onderbouwd. Ook is deze eis niet conform de eerdere afspraken die bijvoorbeeld zijn vastgelegd in het convenant Klimaatadaptief Bouwen Zuid Holland (2019).

In het convenant Klimaatadaptief Bouwen Zuid Holland (2019) was het volgende afgesproken (gele markeringen zijn door ons toegevoegd):

Hevige neerslag leidt niet tot schade aan infrastructuur, gebouwen, eigendommen of groen in de bebouwde omgeving.

N1: een groot deel van de neerslag van een korte hevige bui (1/100 jaar, 70 mm in 1 uur) op privaat terrein wordt op dit terrein opgevangen en vertraagd afgevoerd. De berging is niet eerder dan in 24 uur leeg en is in maximaal 48 uur weer beschikbaar, of wordt gestuurd.

N2: In het plangebied treedt geen schade op aan bebouwing en voorzieningen bij extreem hevige neerslag (1/250 jaar, 90 mm/u).

Bij N2 wordt toegelicht: “Deze eis gaat over de schade in het gehele plangebied, dus op privaat en/of publiek terrein. De bui van 90 mm in een uur (klimaat 2050) is heviger dan bij N1 en er mag geen schade optreden aan bebouwing en voorzieningen. Bij het aantonen hiervan moet ook rekening gehouden worden met de wisselwerking met het omliggende gebied en watersysteem en moet afwentelen voorkomen worden. Tijdelijke overlast door water op straat of op maaiveld is wel toegestaan. Een belangrijke maatregel om schade te voorkomen is een voldoende hoog vloerpeil van bebouwing en voorzieningen. Eisen voor het vloerpeil ten opzichte van omringend maaiveld zijn niet opgenomen omdat dit andere maatregelen uitsluit en de eisen sterk locatieafhankelijk kunnen zijn. Aanvullend stellen gemeenten in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) eisen aan de duur en waterdiepte van water op straat bij verschillende herhalingstijden.”

Het convenant Zuid-Holland maakt onderscheid in buien die eens in de 100 jaar voorkomen (70 mm) en buien die eens in de 250 jaar voorkomen (90 mm). In de tekst van het convenant Zuid Holland is in aanvulling op de 90 mm-regel de volgende toevoeging opgenomen: “Tijdelijke overlast door water op straat of op maaiveld is wel toegestaan.” Een belangrijke toevoeging, omdat het toestaan van tijdelijke overlast door water op straten ruimte geeft voor tijdelijke wateropvang, waardoor kostbare extra investeringen achterwege kunnen blijven.

Het Ontwerp Waterschapsverordening Rijnland is dus niet conform de afspraken in het convenant Klimaatadaptief Bouwen. Volgens de website van Rijnland moet dit allemaal in bodem, sloten, open water of andere vormen van wateropslag opgevangen kunnen worden. Dat vergt omvangrijke investeringen. Daar komt bij dat het convenant Zuid-Holland op vrijwillige basis was en wat ons betreft ook mede bedoeld om te bezien hoe een en andere in de praktijk uitpakt. Vóór dat regels uit een convenant eventueel tot verplichte regels leiden, is het wat ons betreft noodzakelijk eerst de praktijkervaringen met het convenant zorgvuldig te evalueren.

Het is goed mogelijk dat het Hoogheemraadschap van mening is dat de inzichten sinds 2019 zijn veranderd, er vindt immers momenteel veel nieuw onderzoek plaats naar de klimaatveranderingen. Maar Rijnland heeft de voorgenomen nieuwe regel niet met berekeningen, evaluaties of ander onderzoek onderbouwd. Ook ontbreekt een onderzoek naar de maatschappelijke kosten en baten. En tenslotte heeft Rijnland nagelaten met betrokken partijen, zoals projectontwikkelaars die professioneel opdrachtgever zijn, in overleg te treden en hen te betrekken bij de afwegingen die Rijnland gemaakt heeft.

In aanvulling op bovenstaande wijzen we op het Convenant Toekomstbestendige Woningbouw voor de Metropool Regio Amsterdam (MRA) dat zeer recent, in 2022, in navolging van provincie Zuid

Holland is opgesteld. Hierin staat (net als in Convenant Zuid Holland) een eis voor een bui van 70 mm per uur en een van 90 mm per uur genoemd:

Klimaatadaptatie, wateroverlast: Hevige neerslag (1/100 jaar, 70 mm in een uur) zorgt niet voor schade in en aan gebouwen, infrastructuur en voorzieningen. Bij hevige neerslag (1/250 jaar, 90 mm in een uur) blijven vitale en kwetsbare infrastructuur en voorzieningen functioneren en bereikbaar.

Deze eis is in lijn met de eis in het convenant Zuid Holland, met als belangrijk verschil dat nu duidelijker is geformuleerd wat de insteek is van het verschil tussen 70 mm en 90 mm. Bij 90 mm neerslag “blijven vitale en kwetsbare infrastructuur en voorzieningen functioneren en bereikbaar”. Denk bijvoorbeeld aan viaducten en cruciale toegangswegen en aan ziekenhuizen, energiecentrales en datacenters, zorgcentra en verpleeghuizen, politiebureaus en brandweerkazernes. In de praktijk betekent dit in onze ogen dat voor een deel van een plangebied de hoogste eisen van 90 mm worden gesteld aan de wateropvang. Voor de rest van het plangebied geldt 70 mm.

Wij zijn van mening dat het eisen van een 90 mm voor een heel plangebied onnodig kostenverhogend is. Wij verzoeken u dringend bij het vaststellen van het definitieve besluit de formulering aan te passen naar 70 mm-opvang, of de regel toe te voegen: Tijdelijke opvang van water op straat is toegestaan.

Wij vertrouwen er op dat u onze zienswijze wilt betrekken bij uw beraadslagingen.

Met vriendelijke groet,

Jan Fokkema
Directeur NEPROM